

Βρυξέλλες, 21 Οκτωβρίου 2022
(OR. en)

13471/22

Διοργανικός φάκελος:
2022/0227(COD)

CODEC 1503
COH 99
NDICI 16
RELEX 1325
PE 121

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για τα προγράμματα συνεργασίας της περιόδου 2014-2020 που στηρίζονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ύστερα από διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος — Αποτελέσματα της πρώτης ανάγνωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Στρασβούργο, 17 έως 20 Οκτωβρίου 2022)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2022, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε ότι εάν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει την ως άνω πρόταση της Επιτροπής χωρίς τροποποιήσεις, το Συμβούλιο θα εγκρίνει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Αφού η ολομέλεια ενέκρινε το αίτημα της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET) να προχωρήσει σύμφωνα με το άρθρο 163 (κατεπείγον) στις 18 Οκτωβρίου 2022, η επιτροπή αυτή υπέβαλε την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής. Δεν υπεβλήθη καμία τροπολογία.

II. ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Το Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 20 Οκτωβρίου 2022 αποδεχόμενο την πρόταση της Επιτροπής. Η θέση αυτή περιλαμβάνεται στο νομοθετικό του ψήφισμα.

Το Συμβούλιο αναμένεται, συνεπώς, να εγκρίνει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος, ολοκληρώνοντας έτσι την πρώτη ανάγνωση για αμφότερα τα θεσμικά όργανα.

Ακολούθως, η πράξη θα εκδοθεί με τη διατύπωση που αποδίδει τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

P9_TA(2022)0369

Ειδικές διατάξεις για τα προγράμματα συνεργασίας της περιόδου 2014-2020, ύστερα από διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος ***I

Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για τα προγράμματα συνεργασίας της περιόδου 2014-2020 που στηρίζονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ύστερα από διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος (COM(2022)0362 – C9-0289/2022 – 2022/0227(COD))

(Συνήθης νομοθετική διαδικασία: πρώτη ανάγνωση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (COM(2022)0362),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 2 και το άρθρο 212 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οποία του υποβλήθηκε η πρόταση από την Επιτροπή (C9-0289/2022),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τη δέσμευση που ανέλαβε ο εκπρόσωπος του Συμβουλίου, με επιστολή της 21ης Σεπτεμβρίου 2022, να εγκρίνει τη θέση του Κοινοβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 294 παράγραφος 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τα άρθρα 59 και 163 του Κανονισμού του,
  1. εγκρίνει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση όπως παρατίθεται κατωτέρω·
  2. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει εκ νέου την πρόταση στο Κοινοβούλιο, αν την αντικαταστήσει με νέο κείμενο, αν της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις ή αν προτίθεται να της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις·
  3. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα εθνικά κοινοβούλια.

Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που καθορίστηκε σε πρώτη ανάγνωση στις 20 Οκτωβρίου 2022 εν όψει της έγκρισης κανονισμού (ΕΕ) 2022/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για τα προγράμματα συνεργασίας της περιόδου 2014-2020 που στηρίζονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ύστερα από διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 178, το άρθρο 209 παράγραφος 1 και το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία¹,

---

¹ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2022.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στα συμπεράσματά του της 24ης Φεβρουαρίου 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδίκασε την απρόκλητη και αδικαιολόγητη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και την εμπλοκή της Λευκορωσίας στην επίθεση αυτή. Ως αποτέλεσμα της επίθεσης, η Επιτροπή ανέστειλε τις συμφωνίες χρηματοδότησης για προγράμματα συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και της Ρωσίας ή της Λευκορωσίας αντίστοιχα, και, κατά περίπτωση, του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή του σχετικού προγράμματος. Από την έναρξη της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η Ένωση έχει επιβάλει σειρά νέων κυρώσεων κατά της Ρωσίας και της Λευκορωσίας.
- (2) Η ρωσική στρατιωτική επίθεση έχει διαταράξει την υλοποίηση δεκατριών προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας που στηρίζονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας (ΕΜΓ) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ μεταξύ εννέα κρατών μελών που φιλοξενούν διαχειριστική αρχή του προγράμματος και της Ουκρανίας, της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, της Ρωσίας και της Λευκορωσίας.
- (3) Η νοθεία των προεδρικών εκλογών του Αυγούστου του 2020 στη Λευκορωσία και η βίαιη καταστολή ειρηνικών διαδηλώσεων οδήγησαν ήδη στην αναπροσαρμογή της βοήθειας της Ένωσης προς τη Λευκορωσία μετά τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 12ης Οκτωβρίου 2020.

---

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 27).

- (4) Εξαιτίας της στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η Ένωση και, ιδίως, οι ανατολικές περιφέρειές της, καθώς και τα δυτικά τμήματα της Ουκρανίας και η Δημοκρατία της Μολδαβίας, αντιμετωπίζουν σημαντική εισροή εκτοπισθέντων. Η εισροή αυτή αποτελεί πρόσθετη πρόκληση για τα κράτη μέλη και άλλες χώρες που συνορεύουν με την Ουκρανία, η οποία θα μπορούσε να επεκταθεί περαιτέρω σε άλλα κράτη μέλη, ιδίως σε μια περίοδο κατά την οποία οι οικονομίες τους εξακολουθούν να ανακάμπτουν από τις επιπτώσεις της πανδημίας της COVID-19.
- (5) Επιπλέον, δύο προγράμματα διακρατικής συνεργασίας που στηρίζονται από τον ΕΜΓ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹, και συγκεκριμένα το πρόγραμμα Interreg για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας με τη συμμετοχή της Ρωσίας και το διακρατικό πρόγραμμα για την περιοχή του Δούναβη με τη συμμετοχή της Ουκρανίας και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας, διαταράχθηκαν σημαντικά από τη ρωσική στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας ή, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, από τις ροές εκτοπισθέντων από την Ουκρανία που προέκυψαν άμεσα από την επίθεση αυτή.
- (6) Μετά τις κοινοποιήσεις της αναστολής των συμφωνιών χρηματοδότησης για προγράμματα συνεργασίας με τη Ρωσία και τη Λευκορωσία, αναστέλλεται κάθε υλοποίηση προγράμματος και έργου με τις εν λόγω χώρες. Είναι αναγκαίο να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες σχετικά με τη συνέχιση της υλοποίησης των προγραμμάτων συνεργασίας που στηρίζονται από τον ΕΜΓ και το ΕΤΠΑ, ακόμη και σε περίπτωση καταγγελίας της αντίστοιχης συμφωνίας χρηματοδότησης.

---

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259).

- (7) Η υλοποίηση των προγραμμάτων συνεργασίας που στηρίζονται από τον ΕΜΓ διέπεται από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 897/2014 της Επιτροπής¹. Ωστόσο, ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 897/2014 δεν μπορεί να τροποποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες, διότι η νομική βάση του, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014, δεν ισχύει πλέον από τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Κατά συνέπεια, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν ειδικές διατάξεις σχετικά με τη συνέχιση της υλοποίησης των σχετικών προγραμμάτων συνεργασίας σε χωριστή νομική πράξη.
- (8) Οι συμφωνίες χρηματοδότησης για προγράμματα συνεργασίας με την Ουκρανία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας δεν αναστέλλονται. Ωστόσο, η υλοποίηση των εν λόγω προγραμμάτων επηρεάζεται σημαντικά από την απρόκλητη και αδικαιολόγητη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τη σημαντική ροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία προς τη Δημοκρατία της Μολδαβίας. Για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις για τους εταίρους των προγραμμάτων, τις αρχές των προγραμμάτων και τους εταίρους των έργων, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες για τη συνέχιση της υλοποίησης των σχετικών προγραμμάτων συνεργασίας.
- (9) Για να μειωθεί η επιβάρυνση των δημόσιων προϋπολογισμών που προκύπτει από την ανάγκη αντιμετώπισης της απρόκλητης και αδικαιολόγητης στρατιωτικής επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και της σημαντικής ροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία, ο κανόνας συγχρηματοδότησης που ορίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 897/2014 δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται για τη συνεισφορά της Ένωσης.

---

¹ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 897/2014 της Επιτροπής, της 18ης Αυγούστου 2014, για τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων εφαρμογής των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (ΕΕ L 244 της 19.8.2014, σ. 12).

- (10) Η τροποποίηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης θα πρέπει να απαιτεί μόνο την κοινοποίηση των αναθεωρημένων δημοσιονομικών πινάκων στην Επιτροπή και άλλες διαδικαστικές ρυθμίσεις. Είναι απαραίτητο οι κανόνες για τις προσαρμογές και τις αναθεωρήσεις των προγραμμάτων να απλουστευθούν για τα προγράμματα που επηρεάζονται άμεσα από τη στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας ή από τη σημαντική ροή εκτοπισθέντων από την Ουκρανία. Τυχόν πιθανές επακόλουθες προσαρμογές, συμπεριλαμβανομένων των τιμών-στόχων των δεικτών, θα πρέπει να μπορούν να γίνουν στο πλαίσιο μεταγενέστερης προσαρμογής του προγράμματος μετά το τέλος της λογιστικής χρήσης.
- (11) Οι δαπάνες για έργα αντιμετώπισης των μεταναστευτικών προκλήσεων ως αποτέλεσμα της ρωσικής στρατιωτικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας θα πρέπει να είναι επιλέξιμες από την ημερομηνία έναρξης της εν λόγω επίθεσης στις 24 Φεβρουαρίου 2022.
- (12) Μολονότι η διαχείριση των έργων που έχουν ήδη επιλεγεί από την κοινή επιτροπή παρακολούθησης εμπίπτει στην αρμοδιότητα της διαχειριστικής αρχής, στο πλαίσιο συγκεκριμένων προγραμμάτων ορισμένες τροποποιήσεις έργων πρέπει να εγκρίνονται από την κοινή επιτροπή παρακολούθησης. Για να επιταχυνθούν οι αναγκαίες αλλαγές, είναι επομένως αναγκαίο να οριστεί ότι η ευθύνη για την τροποποίηση των εγγράφων που καθορίζουν τους όρους στήριξης των έργων που επηρεάζονται από τη διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο της διαχειριστικής αρχής ανήκει μόνο στην αντίστοιχη διαχειριστική αρχή, χωρίς προηγούμενη έγκριση από την κοινή επιτροπή παρακολούθησης. Οι τροποποιήσεις αυτές θα πρέπει να μπορούν, μεταξύ άλλων, να καλύπτουν την αντικατάσταση του κύριου δικαιούχου ή τυχόν αλλαγές στο σχέδιο χρηματοδότησης ή στις προθεσμίες εκτέλεσης. Όσον αφορά τα νέα έργα, θα πρέπει να επιτρέπεται ρητά στη διαχειριστική αρχή να υπογράφει συμβάσεις πέραν των συμβάσεων για μεγάλα έργα υποδομής μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Ωστόσο, όλες οι δραστηριότητες έργων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα θα πρέπει να ολοκληρωθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

- (13) Η ρωσική στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας έχει προκαλέσει υψηλότερο από το αναμενόμενο πληθωρισμό και απροσδόκητη αύξηση των τιμών προσφοράς και κατασκευής, που από κοινού επηρεάζουν την υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής στα σχετικά προγράμματα. Για να διορθωθεί η κατάσταση αυτή, το μερίδιο της συνεισφοράς της Ένωσης που διατίθεται σε τέτοια έργα θα πρέπει να επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο όριο που ορίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 897/2014, δηλαδή το 30 % κατά το κλείσιμο του προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι η υπέρβαση οφείλεται μόνο σε απροσδόκητη αύξηση των τιμών προσφοράς και κατασκευής.
- (14) Οι επαληθεύσεις που διενεργεί η διαχειριστική αρχή συνίστανται σε διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις των έργων. Λόγω διατάραξης στην υλοποίηση των προγραμμάτων, δεν κατέστη πλέον δυνατή η διενέργεια επιτόπιων επαληθεύσεων έργων στην Ουκρανία. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί η δυνατότητα διενέργειας μόνο διοικητικών επαληθεύσεων. Επιπλέον, σε περίπτωση που ένα στοιχείο υποδομής ενός έργου καταστράφηκε πριν από τη διενέργεια επαληθεύσεων, θα πρέπει να δυνατή για τον δικαιούχο η δήλωση των σχετικών δαπανών για την εκκαθάριση των λογαριασμών βάσει υπεύθυνης δήλωσης του δικαιούχου στην οποία δηλώνεται ότι το έργο πριν από την καταστροφή του αντιστοιχούσε στο περιεχόμενο που αναγράφεται σε τιμολόγια ή έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας.
- (15) Δυνάμει του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 897/2014, τα έργα μπορούν να λάβουν χρηματοδοτική συνεισφορά υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν ένα σύνολο λεπτομερών κριτηρίων. Λόγω διατάραξης στην υλοποίηση ενός προγράμματος, ένα ή περισσότερα από τα εν λόγω κριτήρια, ιδίως η απαίτηση να έχει το έργο σαφή αντίκτυπο στη διασυνοριακή ή διακρατική συνεργασία, ενδέχεται να μην πληρούνται κατά την έναρξη της διατάραξης ή κατά το κλείσιμο ενός συγκεκριμένου έργου. Επιπρόσθετα, η βασική προϋπόθεση για τη συμμετοχή δικαιούχων από τουλάχιστον ένα από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και τουλάχιστον μία από τις συμμετέχουσες χώρες-εταίρους ενδέχεται να μην τηρείται πλέον. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί αν οι δαπάνες μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες, παρά το γεγονός ότι ορισμένοι όροι χρηματοδότησης ενδέχεται να μην πληρούνται πλέον λόγω διατάραξης στην υλοποίηση ενός προγράμματος.

- (16) Εξαιτίας της διατάραξης στην υλοποίηση ενός προγράμματος, πολλά έργα δεν θα έχουν εκ των πραγμάτων εταίρο από χώρα-εταίρο. Προκειμένου να καταστεί δυνατό για τους δικαιούχους στα κράτη μέλη να ολοκληρώσουν τις δραστηριότητές τους, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί παρέκκλιση κατ' εξαίρεση από την υποχρέωση όλα τα έργα να έχουν τουλάχιστον έναν δικαιούχο από χώρα-εταίρο και όλες οι δραστηριότητες να έχουν πραγματικό διασυνοριακό ή διακρατικό αντίκτυπο και οφέλη.
- (17) Οι υποχρεώσεις του κύριου δικαιούχου καλύπτουν όλες τις δραστηριότητες που συνδέονται με την υλοποίηση ενός έργου. Ως αποτέλεσμα διατάραξης στην υλοποίηση ενός έργου, οι κύριοι δικαιούχοι ενδέχεται να παρεμποδιστούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους από την πλευρά μιας χώρας-εταίρου. Επομένως, οι υποχρεώσεις του κύριου δικαιούχου θα πρέπει να προσαρμόζονται και, όπου απαιτείται, να περιορίζονται στην υλοποίηση του έργου από την πλευρά των κρατών μελών. Οι κύριοι δικαιούχοι θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να τροποποιούν τη γραπτή συμφωνία με τους άλλους εταίρους του έργου και να αναστέλλουν ορισμένες δραστηριότητες ή τη συμμετοχή ορισμένων εταίρων. Τέλος, η υποχρέωση των κύριων δικαιούχων να μεταφέρουν τις πληρωμές που έλαβαν από τη διαχειριστική αρχή σε άλλους εταίρους θα πρέπει να αρθεί ή τουλάχιστον να προσαρμοστεί.
- (18) Για να μπορέσουν τα επηρεαζόμενα προγράμματα να αντιμετωπίσουν τις εξαιρετικές περιστάσεις, είναι αναγκαίο να μπορούν τα έργα αντιμετώπισης των μεταναστευτικών προκλήσεων να επιλέγονται χωρίς προηγούμενη πρόσκληση υποβολής προτάσεων σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με τη δέουσα αιτιολόγηση.

- (19) Μετά την αναστολή των συμφωνιών χρηματοδότησης με χώρες-εταίρους, ανεστάλησαν οι πληρωμές που σχετίζονται με τη συμμετοχή της Ρωσίας ή της Λευκορωσίας. Επιπλέον, στην Ουκρανία τα έκτακτα μέτρα που έλαβε η Εθνική Τράπεζα και η κατάσταση όσον αφορά την ασφάλεια που προέκυψε από τη ρωσική στρατιωτική επίθεση εναντίον της παρεμποδίζουν τη μεταφορά χρημάτων στο εξωτερικό. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να επιτραπεί η άμεση καταβολή των επιχορηγήσεων από τη διαχειριστική αρχή στους δικαιούχους των έργων στα κράτη μέλη και στις χώρες-εταίρους των οποίων οι συμφωνίες χρηματοδότησης δεν έχουν ανασταλεί.
- (20) Τα προγράμματα συνεργασίας που υποστηρίζονται από τον ΕΜΓ πρέπει να καθορίζουν τη μέθοδο μετατροπής των δαπανών που πραγματοποιούνται σε νόμισμα άλλο από το ευρώ. Η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Λόγω των δημοσιονομικών και οικονομικών συνεπειών της ρωσικής στρατιωτικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας, υπάρχουν απρόβλεπτες διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί η δυνατότητα αλλαγής της εν λόγω μεθόδου.
- (21) Λόγω διατάραξης στην υλοποίηση ενός προγράμματος, οι διαχειριστικές αρχές ενδέχεται να μην είναι σε θέση να λαμβάνουν τραπεζικά εμβάσματα από ορισμένες χώρες-εταίρους, με αποτέλεσμα την αδυναμία ανάκτησης οφειλών από δικαιούχους έργων που βρίσκονται σ' αυτές τις χώρες. Στην περίπτωση χώρας-εταίρου που έχει μεταφέρει μέρος της εθνικής συνεισφοράς της στη διαχειριστική αρχή, τα ποσά αυτά θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό των εν λόγω οφειλών. Στην περίπτωση άλλων χωρών-εταίρων, τα εντάλματα είσπραξης που αφορούν μη ανακτήσιμες οφειλές θα πρέπει να αίρονται ή να διεκπεραιώνονται από την Επιτροπή.

- (22) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, οι εφαρμοστέοι όροι υλοποίησης ενός προγράμματος που διέπουν τη δημοσιονομική διαχείριση καθώς και τις πτυχές του προγραμματισμού, της παρακολούθησης, της αξιολόγησης και του ελέγχου της συμμετοχής τρίτων χωρών μέσω της συμβολής πόρων του ΕΜΓ σε προγράμματα διακρατικής συνεργασίας καθορίζονται στο σχετικό πρόγραμμα συνεργασίας και, επίσης, όπου απαιτείται, στη συμφωνία χρηματοδότησης μεταξύ της Επιτροπής, των κυβερνήσεων των σχετικών τρίτων χωρών και του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή του σχετικού προγράμματος συνεργασίας. Μολονότι οι εφαρμοστέοι όροι υλοποίησης προγράμματος που διέπουν τις πτυχές αυτές θα μπορούσαν να προσαρμοστούν με προσαρμογή του προγράμματος συνεργασίας, είναι αναγκαίο να προβλεφθούν ορισμένες παρεκκλίσεις από συγκεκριμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των διατάξεων που έχουν θεσπιστεί για τα προγράμματα συνεργασίας που υποστηρίζονται από τον ΕΜΓ και στο πρόγραμμα Interreg για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας και το διακρατικό πρόγραμμα για τον Δούναβη.
- (23) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με την υλοποίηση των προγραμμάτων συνεργασίας που έχουν επηρεαστεί από τη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη μεμονωμένα και μπορούν, ως εκ τούτου, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων αυτών.

- (24) Η χρηματοδότηση που παρέχεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού πρέπει να συμμορφώνεται με τους όρους και τις διαδικασίες που καθορίζονται με τα περιοριστικά μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 215 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
- (25) Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της αντιμετώπισης των μεταναστευτικών προκλήσεων ως αποτέλεσμα της ρωσικής στρατιωτικής επίθεσης κατά της Ουκρανίας και της συνεχιζόμενης κρίσης στον τομέα της δημόσιας υγείας λόγω της πανδημίας της COVID-19, κρίνεται αναγκαίο να προβλεφθεί παρέκκλιση από την προθεσμία των οκτώ εβδομάδων που αναφέρεται στο άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ, στη ΣΛΕΕ και στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.
- (26) Προκειμένου να μπορέσουν τα κράτη μέλη να προσαρμόσουν εγκαίρως τα προγράμματά τους ώστε να επωφεληθούν από την εφαρμογή της δυνατότητας της μη συγχρηματοδότησης της συνεισφοράς της Ένωσης για τη λογιστική χρήση 2021/2022, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει ειδικές διατάξεις για δεκατρία προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 και για δύο προγράμματα διακρατικής συνεργασίας που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, τα οποία απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού, όσον αφορά τη διατάραξη στην υλοποίηση των προγραμμάτων μετά τη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τη συμμετοχή της Λευκορωσίας στην επίθεση αυτή.
2. Τα άρθρα 3 έως 14 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 και τα οποία απαριθμούνται στο μέρος 1 του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.
3. Το άρθρο 15 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται στα προγράμματα διακρατικής συνεργασίας που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 και τα οποία απαριθμούνται στο μέρος 2 του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
  - 1) «χώρα-εταίρος»: οποιαδήποτε από τις τρίτες χώρες που συμμετέχουν σε πρόγραμμα συνεργασίας που παρατίθεται στο παράρτημα·
  - 2) «διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος»: τα προβλήματα σχετικά με την υλοποίηση των προγραμμάτων που οφείλονται σε μία από τις ακόλουθες καταστάσεις ή σε συνδυασμό και των δύο:
    - α) τη μερική ή πλήρη αναστολή ή την καταγγελία συμφωνίας χρηματοδότησης που έχει συναφθεί με χώρα-εταίρο ως συνέπεια περιοριστικών μέτρων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 215 ΣΛΕΕ·
    - β) στρατιωτική επίθεση κατά χώρας-εταίρου ή σημαντικές ροές εκτοπισθέντων προς μια τέτοια χώρα.

2. Για τους σκοπούς των άρθρων 3 έως 14 του παρόντος κανονισμού, ισχύουν επίσης οι ορισμοί του άρθρου 2 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 897/2014.

Άρθρο 3 Συγχρηματοδότηση

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο β), δεν απαιτείται συγχρηματοδότηση της συνεισφοράς της Ένωσης από τα κράτη μέλη ή τις χώρες-εταίρους για τις δαπάνες που πραγματοποιούνται, καταβάλλονται και περιλαμβάνονται στους ετήσιους λογαριασμούς για τις λογιστικές χρήσεις που αρχίζουν την 1η Ιουλίου 2021, την 1η Ιουλίου 2022 και την 1η Ιουλίου 2023 αντίστοιχα.

Άρθρο 4 Προγραμματισμός

1. Για την εφαρμογή του άρθρου 3 δεν απαιτείται απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την έγκριση προσαρμογής προγράμματος. Η διαχειριστική αρχή κοινοποιεί τους αναθεωρημένους δημοσιονομικούς πίνακες στην Επιτροπή πριν από την υποβολή των ετήσιων λογαριασμών για τη λογιστική χρήση 2021/2022 κατόπιν προηγούμενης έγκρισης από την κοινή επιτροπή παρακολούθησης.
2. Προσαρμογές στο πρόγραμμα που συνίστανται σε σωρευτικές αλλαγές οι οποίες δεν υπερβαίνουν το 30 % της αρχικά διατεθείσας συνεισφοράς της Ένωσης για κάθε θεματικό στόχο ή τεχνική βοήθεια όταν πρόκειται για μεταφορά μεταξύ θεματικών στόχων ή από τεχνική βοήθεια σε θεματικούς στόχους ή μεταφορά από τους θεματικούς στόχους στην τεχνική βοήθεια θεωρούνται μη ουσιώδεις και, ως εκ τούτου, μπορούν να πραγματοποιηθούν απευθείας από τη διαχειριστική αρχή, με την προηγούμενη έγκριση της κοινής επιτροπής παρακολούθησης. Για τις προσαρμογές αυτές δεν απαιτείται απόφαση της Επιτροπής.
3. Οι σωρευτικές αλλαγές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεν απαιτούν περαιτέρω αιτιολόγηση πέραν της επίκλησης της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος και, όπου είναι δυνατόν, αντικατοπτρίζουν τον αναμενόμενο αντίκτυπο των προσαρμογών στο πρόγραμμα.

Άρθρο 5

Επιλεξιμότητα δαπανών για έργα αντιμετώπισης των μεταναστευτικών προκλήσεων

Οι δαπάνες για έργα αντιμετώπισης των μεταναστευτικών προκλήσεων ως αποτέλεσμα διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος είναι επιλέξιμες από τις 24 Φεβρουαρίου 2022.

Άρθρο 6

Έργα

1. Μετά την έναρξη της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος, η διαχειριστική αρχή μπορεί να τροποποιήσει τα έγγραφα που καθορίζουν τους όρους στήριξης των έργων τα οποία επηρεάζονται από την εν λόγω διατάραξη σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο της διαχειριστικής αρχής και χωρίς την προηγούμενη έγκριση της κοινής επιτροπής παρακολούθησης.

Οι τροποποιήσεις αυτές μπορούν επίσης να καλύπτουν την αντικατάσταση του κύριου δικαιούχου ή αλλαγές στο σχέδιο χρηματοδότησης ή στις προθεσμίες εκτέλεσης.
2. Η διαχειριστική αρχή μπορεί να υπογράψει συμβάσεις, εκτός από τις συμβάσεις για μεγάλα έργα υποδομής, μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2022, υπό την προϋπόθεση ότι όλες οι δραστηριότητες έργων που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα λήγουν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.
3. Το μερίδιο της συνεισφοράς της Ένωσης που διατίθεται για μεγάλα έργα υποδομής μπορεί να υπερβεί το 30 % κατά το κλείσιμο του προγράμματος, υπό την προϋπόθεση ότι η υπέρβαση οφείλεται μόνο σε απροσδόκητη αύξηση των τιμών προσφοράς και κατασκευής μετά από υψηλότερο του αναμενόμενου πληθωρισμό.

Άρθρο 7

Λειτουργία της διαχειριστικής αρχής

1. Οι επαληθεύσεις που διενεργούνται από τη διαχειριστική αρχή μπορεί να περιορίζονται σε διοικητικές επαληθεύσεις, όταν δεν είναι δυνατές οι επιτόπιες επαληθεύσεις των έργων. Όταν δεν είναι δυνατή η διενέργεια επαληθεύσεων, οι σχετικές δαπάνες δεν δηλώνονται για εκκαθάριση λογαριασμών.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, σε περίπτωση που ένα στοιχείο υποδομής ενός έργου καταστράφηκε πριν από τη διενέργεια επαληθεύσεων, οι σχετικές δαπάνες μπορούν να δηλωθούν για την εκκαθάριση των λογαριασμών βάσει υπεύθυνης δήλωσης του δικαιούχου στην οποία δηλώνεται ότι το έργο πριν από την καταστροφή του αντιστοιχούσε στο περιεχόμενο που αναγράφεται σε τιμολόγια ή έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας.

Άρθρο 8

Αντίκτυπος των έργων στη διασυνοριακή συνεργασία

1. Στο πλαίσιο της υλοποίησης έργων που επηρεάζονται από διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος, ο αντίκτυπος στη διασυνοριακή συνεργασία και τα οφέλη των έργων αξιολογούνται σε τρεις φάσεις:
  - α) η πρώτη φάση έως την ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος;
  - β) η δεύτερη φάση από την ημερομηνία που αναφέρεται στο στοιχείο α)·
  - γ) η τρίτη φάση μετά τη λήξη της διατάραξης στην υλοποίηση του προγράμματος.

Όσον αφορά την πρώτη και την τρίτη φάση, οι δείκτες και οι σχετικές τιμές-στόχοι που χρησιμοποιούνται για την εν λόγω αξιολόγηση είναι εκείνοι που επιτεύχθηκαν από τους δικαιούχους στα κράτη μέλη και στις χώρες-εταίρους, υπό την προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι στις χώρες-εταίρους ήταν σε θέση να παράσχουν τις σχετικές πληροφορίες στη διαχειριστική αρχή.

Όσον αφορά τη δεύτερη φάση οι δείκτες και οι σχετικές τιμές-στόχοι που χρησιμοποιούνται για την εν λόγω αξιολόγηση είναι εκείνοι που επιτεύχθηκαν από τους δικαιούχους στα κράτη μέλη και στις χώρες-εταίρους των οποίων οι συμφωνίες χρηματοδότησης δεν αναστέλλονται και οι οποίοι δεν βρίσκονται σε κατάσταση που υπόκειται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο β).

2. Η επιλεξιμότητα των δαπανών σε έργα αξιολογείται σύμφωνα με την παράγραφο 1, όσον αφορά τον αντίκτυπο στη διασυνοριακή συνεργασία και τα οφέλη τους.
3. Στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο β), τα έργα που περιλαμβάνουν στοιχείο υποδομής που βρίσκεται σε χώρα-εταίρο δεν υποχρεούνται να επιστρέψουν τη συνεισφορά της Ένωσης όταν δεν είναι δυνατόν να εκπληρωθεί η υποχρέωση να μην υποστούν ουσιαστικές αλλαγές εντός πέντε ετών από το κλείσιμο του έργου ή εντός της χρονικής περιόδου που ορίζεται στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Άρθρο 9

Συμμετοχή σε έργα

1. Από την ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος, τα υπό εξέλιξη έργα μπορούν να συνεχιστούν ακόμη και όταν κανένας από τους δικαιούχους χώρας-εταίρου που αντιμετωπίζει κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α) ή β) δεν μπορεί να συμμετάσχει.
2. Από την ημερομηνία κατά την οποία άρχισε η διατάραξη στην υλοποίηση του προγράμματος, η κοινή επιτροπή παρακολούθησης μπορεί να επιλέγει νέα έργα ακόμη και όταν κανένας δικαιούχος χώρας-εταίρου που βρίσκεται σε κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α) ή β) δεν είναι σε θέση να συμμετάσχει κατά τη στιγμή της επιλογής.
3. Από την ημερομηνία λήξης της διατάραξης στην υλοποίηση του προγράμματος, η διαχειριστική αρχή μπορεί να τροποποιήσει το έγγραφο που καθορίζει τους όρους στήριξης των έργων, ώστε να καλύπτονται δικαιούχοι χώρας-εταίρου που περιλαμβάνονται στην αίτηση έργου χωρίς την προηγούμενη έγκριση από την κοινή επιτροπή παρακολούθησης.

Άρθρο 10

Υποχρεώσεις των κύριων δικαιούχων

1. Μετά την έναρξη της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος και για όσο διάστημα συνεχίζεται η εν λόγω διατάραξη, ο κύριος δικαιούχος σε ένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται:
  - α) να αναλαμβάνει την ευθύνη για τη μη υλοποίηση του μέρους του έργου που επηρεάζεται από τη διατάραξη·
  - β) να διασφαλίζει ότι οι δαπάνες που υποβλήθηκαν από τους δικαιούχους που επλήγησαν από τη διατάραξη έχουν πραγματοποιηθεί με σκοπό την υλοποίηση του έργου και αντιστοιχούν σε δραστηριότητες που καθορίζονται στη σύμβαση και για τις οποίες έχει υπάρξει συμφωνία μεταξύ όλων των δικαιούχων·
  - γ) να επαληθεύει ότι οι δαπάνες που υποβλήθηκαν από τους δικαιούχους που επλήγησαν από τη διατάραξη έχουν εξεταστεί από ελεγκτή ή αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο.
2. Μετά την έναρξη της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος, ο κύριος δικαιούχος σε ένα κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να τροποποιήσει και να προσαρμόσει μονομερώς τη συμφωνία εταιρικής σχέσης με τους άλλους δικαιούχους.

Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει τη δυνατότητα αναστολής των δραστηριοτήτων δικαιούχου από χώρα-εταίρο, εν όλω ή εν μέρει, για όσο διάστημα συνεχίζεται η διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος.
3. Ο κύριος δικαιούχος σε ένα κράτος μέλος μπορεί να προτείνει στη διαχειριστική αρχή τις αναγκαίες αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο έργο, συμπεριλαμβανομένης της ανακατανομής των δραστηριοτήτων του έργου μεταξύ των υπόλοιπων δικαιούχων.

4. Μετά την έναρξη της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος, ο κύριος δικαιούχος σε ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από τη διαχειριστική αρχή να μη λάβει τη χρηματοδοτική συνεισφορά για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου εν όλω ή εν μέρει.

Ο κύριος δικαιούχος σε ένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να εξασφαλίσει ότι οι δικαιούχοι στις χώρες-εταίρους λαμβάνουν το συνολικό ποσό της επιχορήγησης το συντομότερο δυνατόν και στο ακέραιο.

5. Στην περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο β), ο κύριος δικαιούχος σε ένα κράτος μέλος και η διαχειριστική αρχή, σε συμφωνία με την ελεγκτική αρχή, μπορούν να επαληθεύουν και να αποδέχονται αίτηση πληρωμής χωρίς προηγούμενη επαλήθευση από ελεγκτή ή από αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο των δαπανών που δηλώνονται από δικαιούχο εγκατεστημένο σε χώρα-εταίρο.

6. Οι παράγραφοι 1 έως 5 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται επίσης στους κύριους δικαιούχους σε χώρα-εταίρο η οποία δεν βρίσκεται στην κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α).

Επιπλέον, και καθ' όλη τη διάρκεια της διατάραξης υλοποίησης προγράμματος, ο σχετικός κύριος δικαιούχος μπορεί επίσης να ζητήσει από τη διαχειριστική αρχή να προσδιορίσει άλλον δικαιούχο ως κύριο δικαιούχο και να καταβάλει άμεσες πληρωμές σε άλλους δικαιούχους του σχετικού έργου.

Άρθρο 11

Απευθείας ανάθεση

Μετά την έναρξη της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος, και κατά τη διάρκεια της διατάραξης, τα έργα για την αντιμετώπιση μεταναστευτικών προκλήσεων ως αποτέλεσμα στρατιωτικής επίθεσης κατά συμμετέχουσας χώρας μπορούν να επιλεγούν από την κοινή επιτροπή παρακολούθησης χωρίς προηγούμενη πρόσκληση υποβολής προτάσεων σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.

Άρθρο 12

Πληρωμές

Μετά την έναρξη της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος και με την επιφύλαξη του άρθρου 6 παράγραφος 1, η διαχειριστική αρχή μπορεί να μεταφέρει χρηματοδοτική συνεισφορά για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου απευθείας σε άλλους δικαιούχους του έργου εκτός του κύριου δικαιούχου.

Άρθρο 13

Χρήση του ευρώ

Η επιλεγείσα μέθοδος για τη μετατροπή σε ευρώ των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε άλλο νόμισμα εκτός του ευρώ, όπως ορίζεται στο πρόγραμμα, μπορεί να τροποποιηθεί αναδρομικά από την ημερομηνία έναρξης της διατάραξης υλοποίησης προγράμματος, με χρήση της μηνιαίας λογιστικής ισοτιμίας της Επιτροπής για έναν από τους επόμενους μήνες:

- α) τον μήνα κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκαν οι δαπάνες·
- β) τον μήνα κατά τον οποίο οι δαπάνες υποβλήθηκαν σε έλεγχο από ελεγκτή ή αρμόδιο δημόσιο υπάλληλο·
- γ) τον μήνα κατά τον οποίο οι δαπάνες δηλώθηκαν στον κύριο δικαιούχο.

Άρθρο 14

Δημοσιονομικές αρμοδιότητες, ανακτήσεις και επιστροφές ποσών στη διαχειριστική αρχή

1. Μετά την έναρξη της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος και καθ' όλη τη διάρκεια της διατάραξης, η διαχειριστική αρχή οφείλει να ακολουθεί όλα τα αναγκαία μέτρα για την επιδίωξη της ανάκτησης των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από δικαιούχους σε χώρες-εταίρους ή από κύριους δικαιούχους σε κράτη μέλη ή χώρες-εταίρους σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στις παραγράφους 2 έως 5.
2. Η διαχειριστική αρχή μπορεί να αποφασίσει να ανακτήσει αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά απευθείας από δικαιούχο σε κράτος μέλος χωρίς προηγούμενη ανάκτηση μέσω του κύριου δικαιούχου σε χώρα-εταίρο.
3. Η διαχειριστική αρχή συντάσσει και αποστέλλει επιστολές ανάκτησης για την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Ωστόσο, σε περίπτωση αρνητικής απάντησης ή απουσίας αντίδρασης από τους δικαιούχους στις χώρες-εταίρους ή από τη χώρα-εταίρο στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος, η διαχειριστική αρχή δεν υποχρεούται να κινήσει διοικητική διαδικασία ή να επιχειρήσει ανάκτηση από την αντίστοιχη χώρα-εταίρο ή να κινήσει διαδικασία δικαστικής προσφυγής στη σχετική χώρα-εταίρο.

Η διαχειριστική αρχή τεκμηριώνει την απόφασή της να μη συνεχίσει μια πρώτη προσπάθεια ανάκτησης. Το εν λόγω έγγραφο θεωρείται επαρκής απόδειξη της δέουσας επιμέλειας που επιδεικνύει η διαχειριστική αρχή.

4. Όταν η ανάκτηση αφορά απαίτηση κατά δικαιούχου εγκατεστημένου σε χώρα-εταίρο στην κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α), και του οποίου η συγχρηματοδότηση μεταφέρεται στη διαχειριστική αρχή, η διαχειριστική αρχή μπορεί να συμψηφίσει την απαίτηση προς ανάκτηση με τα μη χρησιμοποιηθέντα κεφάλαια που είχαν προηγουμένως μεταφερθεί από τη χώρα-εταίρο στη διαχειριστική αρχή.
5. Όταν η ανάκτηση αφορά απαίτηση κατά δικαιούχου εγκατεστημένου σε χώρα-εταίρο στην κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α), και όταν η διαχειριστική αρχή δεν είναι σε θέση να συμψηφίσει την εν λόγω απαίτηση σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, η διαχειριστική αρχή μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να αναλάβει το καθήκον της ανάκτησης των ποσών.

Όταν ο δικαιούχος υπόκειται σε δέσμευση περιουσιακών στοιχείων ή σε απαγόρευση διάθεσης κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε αυτόν, ή προς όφελός του, άμεσα ή έμμεσα, δυνάμει περιοριστικών μέτρων που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 215 ΣΛΕΕ, η διαχειριστική αρχή υποχρεούται να ζητήσει από την Επιτροπή να αναλάβει το καθήκον της ανάκτησης των ποσών. Για τον σκοπό αυτό, η διαχειριστική αρχή εκχωρεί τα δικαιώματά της έναντι του δικαιούχου στην Επιτροπή.

Η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την κοινή επιτροπή παρακολούθησης για κάθε διαδικασία ανάκτησης που έχει αναλάβει η Επιτροπή.

Άρθρο 15

Παρεκκλίσεις από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 που εφαρμόζονται σε διακρατικά προγράμματα

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 12 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, η επιτροπή παρακολούθησης ή η διευθύνουσα επιτροπή που έχει συσταθεί από την επιτροπή παρακολούθησης και ενεργεί υπό την ευθύνη της μπορεί να επιλέγει νέες πράξεις ακόμη και χωρίς κανένα δικαιούχο από χώρα-εταίρο που αντιμετωπίζει κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α) ή β) του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι εντοπίζονται διακρατικές επιπτώσεις και οφέλη.

Η επιτροπή παρακολούθησης ή η διευθύνουσα επιτροπή μπορεί επίσης να επιλέγει νέα έργα ακόμη και όταν κανένας δικαιούχος χώρας-εταίρου που βρίσκεται σε κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α) ή β) δεν είναι σε θέση να συμμετάσχει κατά τη στιγμή της επιλογής.

2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 12 παράγραφοι 2 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, τα υπό εξέλιξη έργα μπορούν να συνεχιστούν ακόμη και όταν κανένας από τους δικαιούχους χώρας-εταίρου που αντιμετωπίζει κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α) ή β) του παρόντος κανονισμού δεν μπορεί να συμμετάσχει στην υλοποίηση των έργων.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης πράξεων που επηρεάζονται από διατάραξη της υλοποίησης προγράμματος, ο αντίκτυπος στη διακρατική συνεργασία και τα οφέλη των πράξεων αυτών αξιολογούνται σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 3 του παρόντος κανονισμού.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 12 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, η διαχειριστική αρχή μπορεί να τροποποιήσει τα έγγραφα που καθορίζουν τους όρους για τη στήριξη των πράξεων που επηρεάζονται από διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος σύμφωνα με το οικείο εθνικό δίκαιο.

Οι τροποποιήσεις αυτές μπορούν επίσης να καλύπτουν την αντικατάσταση του κύριου δικαιούχου ή αλλαγές στο σχέδιο χρηματοδότησης ή στις προθεσμίες εκτέλεσης.

Από την ημερομηνία λήξης της διατάραξης στην υλοποίηση προγράμματος, η διαχειριστική αρχή μπορεί να τροποποιήσει το έγγραφο που καθορίζει τους όρους στήριξης των πράξεων, ώστε να καλύπτονται οι δικαιούχοι χώρας-εταίρου που αντιμετωπίζει κατάσταση που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2) στοιχείο α) ή β) και περιλαμβάνεται στο έγγραφο αίτησης.

4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, το άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κύριων δικαιούχων.

5. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, η αρχή πιστοποίησης μπορεί να πραγματοποιεί πληρωμές απευθείας σε δικαιούχους άλλους από τον κύριο δικαιούχο.

6. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 23 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, το άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται στις διαχειριστικές επαληθεύσεις που διενεργούνται από τη διαχειριστική αρχή και τους ελεγκτές.

7. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 27 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, το άρθρο 14 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται όσον αφορά την ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και τις επιστροφές ποσών στη διαχειριστική αρχή.
8. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, το άρθρο 13 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται όσον αφορά τη μέθοδο που επιλέγεται για τη μετατροπή σε ευρώ των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε νόμισμα άλλο από το ευρώ.
9. Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 έως 8 εφαρμόζονται από την ημερομηνία κατά την οποία τα σχετικά διακρατικά προγράμματα αντιμετωπίζουν διατάραξη στην υλοποίηση προγράμματος και για όσο διάστημα συνεχίζεται η εν λόγω διατάραξη.

Άρθρο 16
Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

...

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Κατάλογος των σχετικών προγραμμάτων συνεργασίας της περιόδου 2014-2020

ΜΕΡΟΣ 1: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) ΑΡΙΘ. 232/2014

1. 2014TC16M5CB001 — ENI–CBC Kolarctic
2. 2014TC16M5CB002 — ENI–CBC Karelia–Ρωσία
3. 2014TC16M5CB003 — ENI–CBC Νοτιοανατολική Φινλανδία–Ρωσία
4. 2014TC16M5CB004 — ENI–CBC Εσθονία–Ρωσία
5. 2014TC16M5CB005 — ENI–CBC Λετονία–Ρωσία
6. 2014TC16M5CB006 — ENI–CBC Λιθουανία–Ρωσία
7. 2014TC16M5CB007 — ENI–CBC Πολωνία–Ρωσία
8. 2014TC16M5CB008 — ENI–CBC Λετονία–Λιθουανία–Λευκορωσία
9. 2014TC16M5CB009 — ENI–CBC Πολωνία–Λευκορωσία–Ουκρανία
10. 2014TC16M5CB010 — ENI–CBC Ουγγαρία–Σλοβακία–Ρουμανία–Ουκρανία
11. 2014TC16M5CB011 — ENI–CBC Ρουμανία–Μολδαβία
12. 2014TC16M5CB012 — ENI–CBC Ρουμανία–Ουκρανία
13. 2014TC16M6CB001 — ENI–CBC Λεκάνη της Μαύρης Θάλασσας

ΜΕΡΟΣ 2: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) ΑΡΙΘ. 1299/2013

1. 2014TC16M5TN001 — το πρόγραμμα Interreg για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας
2. 2014TC16M6TN001 — το διακρατικό πρόγραμμα για τον Δούναβη